

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЩОДО ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

З метою з'ясування розуміння і ставлення здобувачів ступеня доктора філософії до явища академічного плагіату, ініціатив з протидії академічному плагіату; визначення загального рівня культури академічної доброчесності в Університеті регулярно проводяться опитування.

Опитування здобувачів освітнього ступеня доктора філософії проводилось в електронному вигляді, у період з 9 по 19 грудня 2019 року. В опитуванні взяли участь 23 здобувачі ступеня доктора філософії.

При відповіді на перше запитання «Чи знайомі Ви з поняттям «академічна доброчесність»?», усі аспіранти відповіли «так» (100%).

Відповідаючи на друге питання «Які, на Вашу думку, прояви академічної недоброчесності Ви знаєте?», здобувачі вищої освіти мали можливість обирати відповіді із запропонованого списку (без обмеження кількості виборів) або написати свій варіант відповіді. Розподіл відповідей здобувачів щодо проявів академічної недоброчесності, які вони знають представлений у таблиці 1.

Таблиця 1

Прояви академічної недоброчесності, які відомі майбутнім докторам філософії

Прояви академічної недоброчесності	Кількість опитаних
Академічний плагіат	23 (100%)
Самоплагіат	23 (100%)
Фабрикація	23 (100%)
Фальсифікація	23 (100%)
Імітація наукової діяльності	23 (100%)
Бездіяльність наукових керівників	23 (100%)
Списування	23 (100%)
Обман	23 (100%)
Хабарництво	23 (100%)
Необ'єктивне оцінювання	22 (95,7%)
Приватний інтерес	22 (95,7%)
Конфлікт інтересів	23 (100%)

Щодо відповіді на запитання «Які, на Вашу думку, прояви академічної недоброчесності Ви зустрічали в Університеті імені Альфреда Нобеля?», то ми отримали такі результати (див. табл. 2).

Таблиця 2

Прояви академічної недоброчесності, які зустрічали майбутні доктори філософії в Університеті імені Альфреда Нобеля

Прояви академічної недоброчесності	Кількість опитаних
Академічний плагіат	0 (0%)
Самоплагіат	0 (0%)
Фабрикація	0 (0%)

Фальсифікація	0 (0%)
Імітація наукової діяльності	0 (0%)
Бездіяльність наукових керівників	0 (0%)
Списування	0 (0%)
Обман	0 (0%)
Хабарництво	0 (0%)
Необ'єктивне оцінювання	0 (0%)
Приватний інтерес	0 (0%)
Конфлікт інтересів	0 (0%)

У наступному питанні з'ясовувалось чи ознайомлені аспіранти з основними правилами цитування наукової інформації (рис. 1).

Рис. 1. Ознайомленість аспірантами з основними правилами цитування наукової інформації

При відповіді на запитання «Чи маєте Ви власний досвід некоректних запозичень?» усі аспіранти були одноставні у своїй відповіді (100% – ні).

Відповідаючи на питання «Які відомі Вам види академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності?» здобувачі вищої освіти мали можливість обирати відповіді із запропонованого списку (без обмеження кількості виборів) або написати свій варіант відповіді. Розподіл відповідей здобувачів щодо видів відповідальності за порушення академічної доброчесності, які вони знають представлений у таблиці 3.

Таблиця 3

Види відповідальності	Кількість опитаних
Дисциплінарна (попередження, догана)	23 (100%)
Доведення інформації до загальних зборів закладу освіти, правоохоронних органів	21 (91,3%)
Відрахування з аспірантури, звільнення з роботи	23 (100%)
Позбавлення почесних звань, нагород тощо, присуджених закладом освіти	23 (100%)
Відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо	23 (100%)

Проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник	23 (100%)
Відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності	23 (100%)

Важливим для нас було з'ясування точки зору аспірантів щодо того, чи потрібно, дотримуватись академічної доброчесності. Так, 100% аспірантів надали позитивну відповідь.

Учасники опитування мали змогу оцінити наскільки доречним, на їх думку, є перевірка на наявність академічного плагіату деяких текстових документів за п'ятибальною шкалою (1–5), де: «1» – не обов'язково, «5» – обов'язко). Розподіл відповідей представлено у таблиці 4.

Таблиця 4

Назва документу	Кількість опитаних				
	5	4	3	2	1
Рукопис кандидатських / докторських дисертацій, дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії	23 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Автореферати	17 (74%)	6 (26%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Звіт за науково-дослідними роботами	17 (74%)	4 (17,3%)	2 (8,7%)	0 (0%)	0 (0%)
Наукові статті	23 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Матеріали конференцій	21 (91,3%)	2 (8,7%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Навчальна література	23 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Навчально-методичні видання	23 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)

Учасникам опитування пропонувалось обрати ті процедури, які вони особисто використовують у процесі написання наукових праць. Аспіранти мали можливість обирати відповіді із запропонованого списку (без обмеження кількості виборів). Результати цього опитування подано у таблиці 5.

Таблиця 5

Процедури, які використовуються у процесі написання наукових праць	Кількість опитаних
Завжди опрацьовую доступні матеріали, аналізую, цитую із зазначенням джерела	23 (100%)
Копією текст з Інтернету та використовую його як	0 (0%)

власний без посилань на джерела	
Перефразовую чужий текст власними словами без посилань на джерела	0 (0%)
Частково або повністю подаю чужі тексти як власні без зазначення авторства	0 (0%)
Частково здійснюю переклад текстів з іноземної мови на українську без зазначення джерела	0 (0%)

На запитання «Чи є необхідною, на Вашу думку, проведення наукових семінарів щодо процедури дотримання принципів академічної доброчесності, академічного письма та оцінка правомірності запозичень в текстах наукових публікацій?» ми отримали таку одностайну відповідь: 100% (23 аспіранти) – так.

Завідувач відділу аспірантури та докторантури С.І. Куянова

Завідувач кафедри педагогіки та психології Н.П. Волкова